

Føringer for faget YFF (yrkesfaglig fordypning) i Rogaland

Versjon 2.0

Endret: 04.04.2023

Godkjent av:	Seksjonssjef opplæring i skole	Gyldig fra – til:	1.08.2021 -
Ansvarlig saksbehandler:	mattias.godeseth@rogfk.no		
Grunnlagsdokumenter: (Lover og forskrifter, politiske vedtak, planer, veiledere, brev, rundskriv, med mer.)	Læreplanverket LK20 Hovedavtalen, Hovedtariffavtalen SFS2213		
Evaluering	Evalueres annethvert år. Sist evaluert våren 2023		

1. Bakgrunn for dokumentet

Rogaland fylkeskommune har laget felles retningslinjer i faget Yrkesfaglig fordypning (fremover kalt YFF). Dokumentet skal være et felles utgangspunkt for organisering av faget og vil bidra til en mer enhetlig praksis med tanke på organisering, innhold, vurdering og dokumentasjon. Kvaliteten på YFF fordrer et tett samarbeid mellom skole, opplæringskontor og bedrifter. Samarbeidsavtaler vil gi en bedre forutsigbarhet i tilbudet elevene får, og bidra til at arbeidslivet kan møte skolene med lik forventning til organiseringen av faget.

YFF er faget hvor elevene på yrkesfag kan fordype seg i kompetansemål på Vg3. I samarbeid med bedrifter og opplæringskontor får man erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer yrket man interesserer seg for. Gjennom samarbeid skaper man gjensidig forståelse og tilhørighet til et framtidig yrkesliv for den enkelte. YFF er et viktig springbrett for å få læreplass.

2. Formål med dokumentet

Med dette dokumentet får skolene noen felles prinsipper og føringer for planleggingen og gjennomføring av faget YFF. Føringene gjelder uavhengig av innføringen av VIS.

3. Forankring og formål med faget

Yrkesfaglig fordypning

- Skal gjøre det mulig å veksle mellom læringsarenaer og gi elevene mulighet til å oppleve realistiske arbeidssituasjoner i læringsarbeidet.
- Skal gi elevene et godt grunnlag for å velge lærefag og en mulighet for å knytte kontakt med mulige lærebedrifter.
- Skal gi elevene en opplæring som er relevant for deres fremtidige yrkesutøvelse.
- Skal bidra til å introdusere elevene for arbeidslivet, og gi regionalt og lokalt arbeidsliv mulighet til å definere innholdet i opplæringen i tråd med lokale kompetansebehov basert på læreplaner for aktuelle fag.
- Skal gi elevene mulighet til å prøve ut ett eller flere aktuelle lærefag. De skal få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer yrkene utdanningsprogrammet kvalifiserer dem for, og få mulighet til å fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå.
- Skal gi elevene mulighet til å ta fellesfag i fremmedspråk eller programfag fra studieforbereidende utdanningsprogrammer og fellesfag fra Vg3 påbygging til generell studiekompetanse.

Kilde: [Yrkesfaglig fordypning for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene \(YFF\) - Udir.no](#)

4. Lokale læreplaner i Rogaland fylkeskommune

Det er den enkelte skole sitt ansvar å organisere, periodisere og gi innhold i faget Yrkesfaglig fordypning (YFF). Det kan være behov for at skoler samarbeider om perioden elevene har opplæring i bedrift. YFF skal normalt brukes til opplæring i kompetansemål hentet fra læreplaner for Vg3/ opplæring i bedrift. Det skal utarbeides lokale læreplaner basert på de nasjonale kompetansemålene, og det skal framgå av den lokale læreplanen hvilke nasjonale kompetansemål som ligger til grunn for opplæringen. Det er sentralt å legge til rette for yrkesretting og relevans.

Kompetansemålene hentes fra Vg3-læreplaner, men må tilpasses Vg1 / Vg2-nivå. Når eleven får YFF i bedrift er det arbeidsoppgavene som bedriften kan tilby ved tidspunktet for utplasseringen som bestemmer hvilke kompetansemål som inngår i den lokale læreplanen.

5. Dokumentasjon og vurdering i faget

Skolen har ansvar for både underveisvurdering og for å sette standpunktkarakter som er sluttvurdering for yrkesfaglig fordypning. Det er mulig å dekke timetallet i faget som privatist. Mer informasjon finnes i kapittel 4 her: [Yrkesfaglig fordypning for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene \(YFF\) - Udir.no](#)).

Skolene skal sikre at det blir gitt en vurdering av måloppnåelse, der elevene skal vurderes i forhold til kompetansemål. Når YFF blir benyttet til opplæring i bedrift, skal faglærer samarbeide med bedriften om vurdering. Elevene skal delta aktivt i opplæringen og vurderingen i YFF. Elevene får et vedlegg til kompetansebevis der det kommer frem hvilke kompetansemål de har fått opplæring i.

6. Samarbeid skole - bedrift

For å sikre et godt læringsutbytte i YFF bør de videregående skolene forankre samarbeidet med lærebedrifter. Skole og bedrift bør utarbeide en samarbeidsavtale. Bruk f. eks. avtaleverktøyet: [Registreringsverktøy skole og arbeidsliv \(utdanning.no\)](#).

Det forventes at de videregående skolene initierer samarbeid med arbeidslivet der det er aktuelt og slik ivaretar lokale tilpasninger og handlingsrom. Dersom det blir brukt bedrifter som ikke er godkjent lærebedrift, bør skolen informere bedriften om muligheten for å bli godkjent lærebedrift. Videre må bedriften utnevne hvem som er ansvarlig kontaktperson.

Det bør allerede på Vg1 arbeides aktivt med formidling til læreplass. Dette fordrer tett dialog mellom skole og bedrift allerede fra første stund i opplæringsløpet.

Oversikt over godkjente og potensielle lærebedrifter finnes på:

- [Nasjonalt register for lærebedrifter \(Udir.no\)](#)
- [Lærebedrifter, opplæringskontor og medlemsbedrifter \(vilbli.no\)](#)
- [Finn lærebedrift \(utdanning.no\)](#)

Skolens ulykkesforsikring gjelder for elevene under hele opplæringsperioden i YFF. **N.B.** I henhold til lov om yrkesskadeforsikring må bedriften sørge for at eleven er omfattet av bedriftens yrkesskadeforsikring. Skolen er behjepelig for å løse evt. utfordringer som dette medfører. Se vedlegg 6 for mer informasjon.

7. Skolens oppfølging av elever i YFF

Skolene sin organisering må sikre at faglærer kan følge opp alle elever på en god måte, både de som har YFF i bedrift og de som har faget på skolen. Faglærer har et særskilt ansvar for elevene i perioden elevene har opplæring i bedrift:

- Alle elever skal ha veiledningsmøte i bedrift. Hvis det ikke er mulighet for dette kan det gjennomføres digitalt møte. Under og etter møtene skal faglærer innhente faglige tilbakemeldinger og vurderinger fra bedriften. Dette blir en del av grunnlaget for sluttvurdering i faget. Det er viktig at bedriften tar ansvar på dette feltet og er seg bevisst hva som skal leveres.
- Faglærer skal være tilgjengelig for både elev og bedrift for å løse eventuelle utfordringer.

8. Forberedelse før opplæring i bedrift for lærer og elev

Alle elever som ønsker det skal få lære plass, og YFF skal i stor grad brukes målrettet for tidlig formidling til lære plass.

YFF er en inngangsbillett til arbeidslivet. Faget krever mye samarbeid med arbeidslivet for å gi elevene den optimale posisjonen for en mulig lære plass.

- Det er vesentlig med gode forberedelser i skolen før opplæring i bedrift.
- Elevene trenger kunnskap om bredden i det aktuelle utdanningsprogrammet.
- Det er viktig å bruke god tid på å informere elevene om arbeidslivets krav og forventninger.
- Elevene må ha fått mulighet til å sette seg inn i hvilke oppgaver de kan bli satt til å løse i YFF

Det skal avklares i dialog mellom faglærer, elev og bedrift hvilke kompetansemål i lokal læreplan som skal brukes, og hvilke arbeidsoppgaver som er aktuelle for den enkelte elev. Se vedlegg 3 og 4: Forslag til mal for lokal læreplan for Vg1 / Vg2.

Alle elever som skal få opplæring i YFF i bedrift skal ha en avtale om opplæring i bedrift.

Skolens ulykkesforsikring gjelder for elevene under hele opplæringsperioden i YFF. **N.B.** I henhold til lov om yrkesskadeforsikring må bedriften sørge for at eleven er omfattet av bedriftens yrkesskadeforsikring. Skolen må sikre at denne forsikringen er på plass. Se vedlegg 6 for mer informasjon.

9. Faglærers oppgaver ved gjennomføring av YFF i bedrift

Ett av målene med YFF i bedrift er å oppnå tilbud om lære plass. Faglærer bør bruke muligheten til å bidra i arbeidet med å skaffe flere lære plasser og informere bedriftene om lærlingordningen. Faglærer har et særskilt ansvar for oppfølgingen av elevene.

Elevene skal få innsyn i, og se bredden innenfor det aktuelle utdanningsprogrammet.

- Faglærer skal informere elevene om arbeidslivets krav og forventninger, og vurdere om noen av elevene trenger ekstra støtte ved forberedelse til YFF i bedrift.
- Faglærer benytter skolen sitt bedriftsnettverk og samarbeidsavtaler til å avtale YFF i bedrift for elevene sine.
- Faglærer er ansvarlig for avtale mellom partene i gjeldende YFF-periode.
- Faglærer, sammen med skolens ledelse, har ansvaret for at eleven får utarbeidet en lokal læreplan i YFF med relevante kompetansemål, gjerne i samarbeid med bedrift (jfr. kapittel 4).
- Faglærer setter rammer for eventuell dokumentasjon med utgangspunkt i den lokale læreplanen. Se vedlegg: Forslag til mal for lokal læreplan.
- Faglærer dokumenterer hvilken HMS-opplæring-eleven har fått i skolen for YFF-bedrift. Kravet til HMS-opplæring i forkant av YFF varierer fra bransje til bransje.
- Faglærer har ansvar for at det blir gjennomført underveisvurdering, og for å gjøre elevene kjent med hva som blir vektlagt i standpunkt karakteren.
- Faglærer har ansvar for å innhente tilbakemeldinger og vurderinger fra YFF-bedriften, dette er en del av grunnlaget for sluttvurdering i faget.
- Faglærer skal følge opp alle elevene med veiledningsmøte i bedrift i Rogaland. For elever som befinner seg andre steder i landet kan man bruke videosamtale eller andre digitale medier.
- Faglærer skal være tilgjengelig for både elev og YFF-bedrift, innenfor avtalt kontakttid.
- Faglærer skal veilede og støtte elevene i søknadsprosessen om læreplass, i samarbeid med karriereveileder. Det er viktig at eleven får et ansvar i denne prosessen.

10. Elevenes årstimetall og faglærers beskjeftigelse

I Rogaland har vi som målsetting at opplæringen i YFF i størst mulig grad foregår i bedrift.

Elever som har opplæring i bedrift i YFF følger vanlig arbeidstid for bedriften. En arbeidsdag som varer i 7,5 klokke timer, regnes som 7,5 klokke timer i undervisningstid + eventuelt matpause på 30 minutter hvis den er utenom arbeidstiden.

Matpausen er en viktig del av både sosiale og ikke minst faglige diskusjoner som ofte foregår på arbeidsplassen. Det betyr at det ikke går bort tid til friminutt, slik som det gjør på skolen.

Elevene skal få oppfylt retten til å få alle årstimene i faget fastsatt i læreplanverket. Den enkelte skole må ha en plan for dette.

Fordeling mellom timer på skolen og i bedrift skal drøftes på den enkelte skole.

Årstimer som blir gjennomført på skole teller likt for elev og lærer.

Lærer får normalt 2/3 av årstimetallet elevene har opplæring i bedrift. Opplæringen ivaretas i et samarbeid mellom lærer og instruktør. Noen fag har en slik egenart at normen på lærertimer må avvikes.

Skolen skal sikre at elevene får oppfylt timene i fellesfagene, slik at ikke timer i disse fagene faller bort pga. opplæringen i bedrift. Dette kan løses på ulike måter, f.eks. at en dag i uken under praksisperioden avholdes til fellesfagene, eller at en har mer av fellesfagene i de ukene en er på skolen.

11. OVERSIKT OVER VEDLEGG TIL FELLES RETNINGSLINJER FOR YFF

Vedleggene er hjelpemidler. Skolene kan gjøre sine egne tilpasninger.

Vedlegg 1

[Informasjonsbrev til bedrift om Yrkesfaglig fordypning \(YFF\).](#)

Vedlegg 2

[Kontaktinformasjon ved opplæring i bedrift.](#)

Vedlegg 3

[Forslag til mal for lokal læreplan Vg1.](#)

Vedlegg 4

[Forslag til mal for lokal læreplan Vg2.](#)

Vedlegg 5

[Bedriftens tilbakemeldinger og vurdering av eleven i YFF.](#)

Vedlegg 6

[Informasjon om forsikring og refusjon knyttet til forsikringsutgifter.](#)